

Kurumlarımıza Kadın Eli Değerse...

Ali Kamil UZUN

Son yıllarda ülkemizde yaşanan gelişmeler arasında, kadınlarımızın iş dünyasında gittikçe daha fazla yer almaya başladığını görüyoruz. Kadının iş dünyasında etkisinin artması kurumsal ve sosyal yaşamda ilerlemenin ifadesidir. Bu gelişmeyi, bütün ekonomik veriler bir yana, ülkemizin toplumsal gelişmişlik seviyesinde ilerleme için önemli görüyorum. Çünkü, gelişmiş toplumlar kadına değer veren, kadınların da kurumsal ve sosyal yaşama değer katma imkanı bulduğu toplumlardır.

Toplumsal Gelişim için Kurumlarımıza Kadın Eli Değmeli

Kadınların toplumsal yaşama olan katkısına alışık bir tarihimiz var. Ulusal kurtuluş savaşında, erkeklerle ya omuz omuza, ya da cephe arkasında destek olan kadınlarımız, Cumhuriyetin kuruluşundan sonra da belirli alanlarda örnek alınacak işler yapmışlardır. Halen yakın tarihimizin sembol isimleri olarak toplumsal hafızalarımızda yer almışlardır.

Cumhuriyetimizin kurulması ile önemli kazanımlar elde eden, çağın çok ilerisinde olan bir anlayışla seçme ve seçilme hakkı elde eden, toplumsal hayatın bütün kademelerinde yer almaları teşvik edilen kadınlarımız, maalesef uzun bir süre boyunca, nüfusumuzun yaklaşık yarısını oluşturmasına rağmen, erkeklerle aynı fırsatlara sahip olamamışlardır. Kız çocukları eğitimden uzak kalmış, kadınların iş hayatına katılmaları erkeklere oranla çok az olmuştur. Oysa sahip oldukları bu tarihsel gelenekle, önemli işler başarmış olan kadınlarımızın kurumlarımıza ve toplumumuza katacağı çok önemli bir katma değer vardır.

Kadınlarımızın iş dünyasındaki ağırlıklarının artması, kurumlarımızın gelişimini de hızlandıracak. Kadınlar, yönetim kurullarında, üst yönetimde yer alırken, kendi

doğalarından kaynaklanan "analık" özellikleri, kurumların sürdürülebilirliklerinin sağlanmasında etkili olacak. Böylece, suya atılan bir taşın oluşturduğu halkaların gittikçe büyümesi gibi kadınlarımız kurumlarımızı, kurumlarımız da ekonomimizi geliştirecektir.

Küresel ekonomide en büyük on ekonomi arasında yer alma hedefimiz var. Dünyanın büyük bir şirketini bünyesine katan, dünyadaki büyük ihaleleri alan ya da dünyada kendi alanında öncü şirketlerin peşinde koştuğu şirketlerimiz ile ilgili haberler her gün gazetelerde karşımıza çıkıyor. Bizi gururlandıran bu haberler, sahip olduğumuz gücü gösteriyor. Bu durum, dünyanın en gelişmiş ekonomileri liginde oyuncu olma hedefimizi geliştirmeye ne kadar yakın olduğumuzu gösteriyor. Bununla birlikte, bu ekonomik hedefin diğer toplumsal değerlerle de renklenmesi gerekiyor. Bunun da en önemli göstergesi kadınlarımızın durumudur. Bana göre dünyanın en büyük on ekonomisinden biri olup, kadınlarına gereken fırsat eşitliği sağlamayan bir toplumsal yapı kabul edilemez. Bu nedenle, ekonomik hedeflerle birlikte çağdaş değerleri de yakalamaya çalışmalıyız. Örneğin, kız çocuklarının okullaşması, yönetim kurullarında kadınların oranının artması gibi istatistikler açısından da dünyanın en gelişmiş on ülkesi arasında yer alma hedefimiz olmalıdır.

Bu nedenle, kadınlarımıza sağladığımız fırsat eşitliği yanında, uygulayacağımız pozitif ayrımcılıkla, kadınlarımızın siyasette, iş dünyamızın üst yönetiminde yer almalarına çalışmalıyız. Şirketlerimizin yanı sıra, siyaset kurumları ve spor kulüpleri başta olmak üzere her alanda kadınların yönetimde yer alması gelişmiş ülke olmanın göstergesi olacaktır. Kadın elinin bütün kurumlarımıza değmesi için çalışmalıyız.

Aile Şirketlerimizin Geleceğinde Kadınlarımızın Rolü

Şirketlerimizin büyük çoğunluğu aile şirketlerinden oluşuyor. Bu nedenle, ekonomimizde yaratacağımız değişim ve dönüşüm, aile şirketlerinde yaratacağımız reformlarla mümkün olacak. Ekonomik olarak küresel alanda söz sahibi olmamız için, şirketlerimizin, çağın paradigması olan ve şeffaflık, hesap verebilirlik, adillik ve sorumluluk ilkeleri ile çerçevesi çizilen kurumsal yönetim anlayışıyla yeniden yapılandırılması gerekiyor.

Bu ilkeler, sadece şirketlerin raporlarında veya beyanlarında dikkat edilmesi gereken çalışmalar değil, şirketlere hakim yönetim anlayışını gösteren temel parametreler olmalıdır. Diğer bir ifadeyle bu ilkeler, şirket yönetim kurulunun sahip olduğu, tercihlerinde, çalışmalarında, iş yapış biçimlerinde uymaları gereken asgari olmazsa olmazlar olmalıdır. Çevreye saygı, çalışan haklarının korunması, yönetim organlarına seçme kriterlerinin nesnel olması gibi örnekler vereceğimiz bu anlayışın bir kriteri de cinsiyet eşitliği sağlanması, kadınların daha fazla sayıda yönetimde yer alabilmesidir.

Son dönemde kadınların iş dünyası ve siyasetin üst yönetimde daha çok yer almaları için çalışmalar yapılıyor. Sabancı Üniversitesi bünyesinde kurulan Bağımsız Kadın Direktörler Projesi, siyasi partilerin toplumdaki talep üzerine daha çok kadın aday göstermeye başlamaları, **SPK düzenlemelerinde, şirketlerin yönetim kurullarında kadın üye oranı için % 25'ten az olmamak kaydıyla bir hedef oran ve hedef zaman belirlemeleri ve bu hedeflere ulaşmak için politika oluşturmalarının öngörülmesi gibi** anlayış ve çalışmalar, kadınların kurumlarımızda aktif görev almalarında çok yönlü bir gelişmenin yaşanacağını gösteriyor. Bu gelişmenin, şirketlerimiz başta olmak üzere bütün kurumlarımızı etkileyeceğini düşünüyorum.

Bir 8 Mart daha geldi. Yine bu güzel güne ait özlü ve güzel sözler sarf edeceğiz. Bugün boyunca günün anlamına uygun olarak ofislerimizdeki çalışma arkadaşlarımıza çiçekler verecek, annelerimize ve eşlerimize sevgimizi en doğru ve eksiksiz göstermek için sürprizler yapmaya çalışacağız. Bunları yaparken, birey olarak, kadınlarımızın anne, eş olarak hayatımıza kattıklarını, kadın elinin hayatımızda ne demek olduğunu düşünerek, bu elin şirketlerimize daha fazla dokunmasını sağlamalıyız.

Ali Kamil UZUN, CPA, CFE, MA, CRMA, CAC

Deloitte Türkiye Yönetim Kurulu Danışmanı

(akuzun@deloitte.com)

Turcomoney Dergisi Mart 2014 sayısında yayınlanmıştır.